

Gban dieke Pɔɔli die dɪ maaguna a yɪ Galasia tuŋ vuosi wɔnna

¹ Gbanƙu gie nyɪŋ wa manɪŋ Pɔɔli, vuodieke dɪ yine Yisa Masia tɔntɔntɔ jigɪŋ. Daa vuota die yine muŋ Masia tɔntɔntɔ, daa vuota tɔnna muŋ, ama tɪ Chɔɔŋ Nmuŋ aŋaŋ Yisa Masia vuodieke die ɔ sɔgɪrɪna a nyɪŋ kumbu me wo die tunna muŋ.

² Manɪŋ Pɔɔli aŋaŋ tɪ nɪmballɪ diekemba dɪ benne giɛna mana waasa Masia dɪdɪsɪrɪba dɪ benne Galasia ma.

³ Tɪ Chɔɔŋ Nmuŋ aŋaŋ tɪ Yɔmɔtien Yisa Masia sunŋi nɪ ta yɪ nɪ sɔgɪfɪalɪŋ.

⁴ Yisa Masia yine vuodieke die dɪ saagina tɪ Chɔɔŋ Nmuŋ nɔaŋ ta kpi tɪ tɔntɔmbɪatɪ wɪa, dɪ ɔ gbatɪ tɪ a nyɪŋ tuŋgbanƙa gie bɪaŋ yɔŋɪsɪ ma.

⁵ Wɔnɪŋ Nmuŋ nyɪna ma mɔna bɪrɪŋ yaa gamma haahuu. Wusie.

Wɔvɪŋ balɪmuŋ nyɪna ma benne

⁶ Nɪ wɪa yɪ muŋ muŋ mamachi pam aŋaŋ nɪ kana ka yɔasɪya ta vaa Nmuŋ vuodieke dɪ wana nɪ Masia zɔɔlɪnchɪgɪla wɪa wa ta ga dɪ wɔbalɪgaaku.

⁷ Vuosi batan bene a mɪa dɪ ba tarɪgɪ Masia wɔvɪnaha ta chɔrɪma nɪ, ama wusie wɔbalɪkɪgaan bɪ wori.

⁸ Ama dı yi n gban gban yaa Nmun malaka dı ken mubli wubalivun gaasi a yi ni ta a ka yi die ti mublina wudiekemba a yi ni wa, Nmun nan sen chusı dı tien.

⁹ Ti won balı ni mun, ta man bı baan n balı ni bıbra; dı yi vun dı mubli wubalı gaasi a yi ni ta a bie a tban a nyun die ni wolinne a tuo wudiekemba ba, Nmun nan sen chusı wa.

¹⁰ N ka mia dı n tuo burun a nyun vuota jigin, ama Nmun burun man yaala, dama man tin bı yaala vuota burun, n tin kaan yi Masia yom.

Pooli die dı kenne a yi Masia tontontv dene

¹¹ N numballı, n yaala ni simma dı wovuna diekemba n mublinana a ya ni naa ka nyun wa vuota jigin.

¹² N ka tuohe a nyun wa vuota jigin, yaa dı yiwo vun daguna mun ama dı yiwo Yisa Masia gban gban yuorinehe a dagı mun.

¹³ Ni won won mun die n tuma dı sina die sanja dieke die n dina Juu vuosi janke, die n mugise Masia diduvun pam, ta die mia dı n chusı ba ta ka chıgı ba zoolun.

¹⁴ Tinun Juu vuosi jamun sien me, die n tan n chanchaliba pam, ta die nagı n sun mana a yi wo ti chonkublıba chvaraha ma.

¹⁵ Ama Nmun die dı chıgına mun zoolun ta vartı mun ta ba ye murı mun wa, dı wa mun dı ken tuma a yıma wa. Ta die san,

¹⁶ ta nagı v Bva wa a dagı mun, amv n nan mubli wovunaha a yi buurigaası. Sanka mi die n ka ga vun jigin dı v kpaan mun.

17 Die n ka bɪ ga Jerusalemi dɪ n ye vuodiekemba dɪ wolinne a yi Masia tontontɪba n ma wa, ama die n woliŋ ga wa Arabia tɪŋgbaŋ ma ta wa viiri keŋ Damasikusi tɪŋ ma.

18 Die ka bɪna ataa kvaŋ chaŋ die maŋ yinŋi ga Jerusalemi a ga waasɪ Piita, ta die bie ɔ jigin daraa baŋ aŋaŋ anɔ nyɪna ma.

19 Die n ka ye Masia tontontɪba wɔnyɪ mana a gɔtɪ Piita ma ntaala Jemisi tɪ Yɔmɔtɪeŋ nɔmbɔa wa.

20 Nɔmɔŋ gbaŋ sɪba dɪ wudieke n maagɪna yiwo wusie ta nɔmɔnɔɔɔɔɔɔɔ dɪ wo ka ma.

21 Ka kvaŋ chaŋ die maŋ ga Siria aŋaŋ Silisia tɪŋgbaŋɔɔɔ ma.

22 Saŋka mi Yisa dɪdɪɔsɪrɪba die dɪ benne Judia ma wa die ka sɪba mɔŋ.

23 Wudieke die ba sɪbɪna yine wudieke ba chanchaalɪba dɪ balala dɪ, “Daa dieke die dɪ mugisinene tɪ gbaŋ yaa wa wɔwɔɔɔ dieke die ɔ yaala ɔ chɔɔɔ wa ta mɔɔɔɔ yɪa vuosi.”

24 Die wɪa ba bɪra Nɔmɔŋ n wɪa.

2

Pɔɔli aŋaŋ Masia tontontɪ banɪ ba wɪa

1 Ka bɪna baŋ aŋaŋ anɔsa kvaŋ chaŋ die maŋ aŋaŋ Banabasi die dɪ yinŋi ga Jerusalemi, ta die nagɪ Tatusi a gɔtɪ.

2 Die n gaya mɔŋ dama Nɔmɔŋ die yuorine a dagɪ mɔŋ dɪ n gamma. Mi die maŋ lagɪɔ ba nɔŋandɔsɪrɪba nyɪna ma, a balɪ ba n mɔɔɔɔ wɔwɔɔɔ dene a yɪa vuodiekemba dɪ kana ka yi Juu vuosi. Die n ka yaala tɔŋ dieke n tɔnna aŋaŋ tɔŋ dieke dɪ tɪalɪna keŋ yi yɔɔɔ.

³ N chanchaanj Tatusi die yiwo Giriiki vuonj ama vuonj die ka mugisi wo dı ı gobi ı kolı.

⁴ Ama vuodiekemba dı chıbnana nınchıbnı dı ba gbanj ba yiwo Masia dıdısırıba nıj, tıj yaala Tatusi yime die. Banıj vuosi mi die lıbrı a bie wo tı sıj, dı ba ye tı sına tı gbanj dene tı taasına ananj Yısa Masia wa. Ba yaala tı yiwo Mosisi mıraha yonı.

⁵ Ama die tı yaala tı pıglı wıvınaha ananj ka wusie sienj a yı nı wıa, die tı ka saagt a yı ba bıta gbanj.

⁶ Ama vuodiekemba nıj ba wasına ba nyıknıraha nıj (ba yiwo vuokpıma yaa ba ka yi, dı ka yi talası n jıgıj, dama Nınıj ka daansa vuosi nine ta die sarıya); banıj vuodiekemba ba wasınana vuokpımaha die ka yı mıj dagıhaalıj.

⁷ Ama die ba yeye mıj dı Nınıj vıarına mıj dı n mıblıma wıvınaha a yıma vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi, sıba ı vıarına Pııta dı ı mıblıma wıvınaha a yıma Juu vuosisi.

⁸ Dama Nınıj hagırıj wıa, Pııta die dı yi tıntıntı a yı Juu vuosisi dene, die gbanj gbanj manj yi tıntıntı a yı vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi.

⁹ Jemisi ananj Pııta ananj Jıcn, vuodiekemba ba wasınana nıjıandısırıba wa, ama ba gbanj die sıba a baarı Nınıj yına mıj tısmaha gie dı n tıj, die wıa manıj ananj Banabasi ananj banıj die dı waası tanj ta yıgı tanj nuusi me, naa die bala ka dagı dı tı yaa nıabalımıj ananj tanj. Die tı mana dı saagt dı manıj ananj Banabasi mıblıma wıvınaha a yıma vuodiekemba dı kana ka yi

Juu vuosi, ta banuḡ ba muḡluma a yuma Juu vuosisi.

¹⁰ Wudieke nyuna ma ba bala ti yime yiwo naa, di ti tunsima zoolntielibe di benne ba chaaku wa. Kanuḡ wuri mi seḡ yiwo wudieke die n yaala n yi.

Pooli die di galinna Piita dene

¹¹ Die Piita di kenne Antiyoku ma wa, die n balu yuori wo u nine me, dama die u ka yi wudieke di muḡa.

¹² Dama Jemisi die tuḡ wa Juu vuosi batan Antiyoku tuḡ ma, die ba yene ka keḡ wo, Piita anan vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosisi die lagusa die muḡ, ama die ba kenne wo, u ka bi saagi di u dii anan ba, dama die u chiga vuodiekemba di yine kola gobin yada wa muḡ.

¹³ Die wa, Juu vuosisi diekemba die di benne anan ba wa dian di piili a chiga nmaamuḡ, ta di Piita di yine wudieke, ta Banabasi gban die di taari a di ba.

¹⁴ Die n yene di ba ka muḡḡ di wovunaha sieku wo, die man balu a yi Piita ba mana nine me di, “Fuḡuḡ yiwo Juu vuon, ama fu berin di su siba vuodieke di kana ka yi Juu vuon, ta bia fu mugise vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosisi di ba bemme siba Juu vuosisi?”

Vuosi nan ye gbatitaanuḡ yada wa

¹⁵ Tuḡuḡ ba muri ti muḡ ta ti yi Juu vuosi ta ka su siba vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosisi ta Juu vuosi di wasa tontumbiatu tielibe wo.

¹⁶ Ama ti siba a baari sie vuon yi Yisa Masia yada, die nan yi an Nmuḡ vaa u yi vuovuu u

jigin, daa ti yinene wudieke Mosisi mıraha dı dagına ti dı ti yime wo; die wıa, ti gban yiwo Yisa Masia yada dı Nımun vaa an ti yiwo vuovıuna v jigin, yadaka wıa, ama daa ti yinene mıraha dı dagına wudieke. Dama Nımun kaan vaa an vuon yi vuovıunv v jigin v yinene wudieke mıraha dı dagına wa wıa.

¹⁷ Du yi ti mıa anan nınnıma dene dı Nımun vaa an ti yi vuovıuna v jigin Masia wıa, ama ta Juu vuosi dı bala dı ti yiwo vuobiati sıba vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi naa, naa dagıya mıı dı Masia vana ti yi tontombiati tielin? Aayı dı ka daga dene.

¹⁸ N nan dı yie bıan du yi man bı saagi dı vuon nan yi vuovıunv Nımun jigin du yi v dı Mosisi mıraha, ta chısa wudieke die n wolinne a dagı wa.

¹⁹ Ama yaa gamma mıraha wıa nıı, ka sı sıba n kpiye ka jigin mıı, dı n yallıma miivoli Nımun jigin.

²⁰ Ka sı sıba die ba lagıı a kpaası mıı mıı anan Masia dagarıkv ma man kpi, ama Masia bie n ma man yaa miivoli. Ta lele, miivoli dieke n yallına ta bie n nyıngbanıı ma naa, n yiwo Nımun Bıa yada mıı, die wıa man beri; wıunıı v chone mıı ta die zie n nan ma a kpi.

²¹ N kaan zeti Nımun zıılınchıılaha. Du yi Nımun dı nan vaa vuon yi vuovıunv v jigin v dına mıraha wıa, die nıı Masia kumbu wo chıan.

3

Yada yine nınnıma

1 Nnuntj Galasia vuosi, nu yiwo gaantj. Nnuntj vuodiekemba die muntjuna siba Yisa Masia dagariku ma kunj wia vuntj vuntj, muntia kenne a choorij nu?

2 Ni bali muntj wuru gie: die nu duna miraha wia die nu tuo Nmuntj Halikasika yaa die nu wonna wovunaha ta yi yada wa wia?

3 Lalia nu yi gaantj dene! Die nu piili a dia Masia anantj Nmuntj Halikasika hagirij; bia wia nu wa yaala nu kpatu anantj nu gbanj gbanj nu hagirij?

4 Wahala diekemba nu dinene yaa gamma wovunaha gie yiwo yoru? Ni yaala nu vigi taantj muntj?

5 N yaala n bi piastu nu muntj, Nmuntj yu nu wa v Halikasika ta tuma mamachi wia nu jigij nu miraha dusuj wia yaa nu wonna wovunaha ta yi he yada wa wia?

6 Ni tunsima Abarahami wia, di maagija Nmuntj gbanjku ma di, "Abarahami die yiwo Nmuntj yada, v yadaka wia wuntj Nmuntj di vaa v yi vuovuntu v jigij."

7 Die wia nu mu nu summa di vuodiekemba di yine Nmuntj yada senne yi Abarahami haagisu.

8 Nmuntj gbanjku die di bala wudieke wo dagija di wuntj Nmuntj nan daansi baaru di vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosi gbanj yiwo vuovuna v jigij ba yine wa yada wia. Die wia die v wolinne a bali a yu Abarahami wovunaha di: "N nan daagi fu ma a yi alibarika a yu buurij mana ma."

9 Naa dagija di vuodieke nuntj mana di yalla yada nan gutu ye alibarika dieke Nmuntj di naguna a yu Abarahami wa v yine wo yada wa.

10 Vuodiekemba dı nagına ba sɔɔanyile mana a yi mıraha ma ta yile dı ka nan gbatı ba a taan wa, Nımuɔ kaatı bie ba ma. Dama dı maagıya Nımuɔ gbaɔku ma dı, “Vuodieke nıɔ mana dı kana ka dıa wudiekemba mana dı maagına Mosisi mıraha gbaɔku ma wa, Nımuɔ kaatı bie ba ma.”

11 Naa muɔɔına a dagı dı daa mıraha dısuɔ vasınana vuon dı yie vuovıuɔ Nımuɔ jıgıɔ, dama dı maagıya Nımuɔ gbaɔku sɔɔ dı, “Vuodieke nıɔ mana dı yine Nımuɔ yada ta Nımuɔ dı vaa vuoke mi dı yi vuovıuɔ ɔ jıgıɔ ɔ yada wıa, ɔ nan dı yallı miivoli wusie.”

12 Mıraha dısuɔ aɔaɔ yada yiile ka mu taɔ, dama dı maagıya Nımuɔ gbaɔku ma dı, “Dı yi fı yaala miivoli yaa gamma fı mıraha dısuɔ wıa, die nıɔ dı mu fı dıa mıraha mana mana.”

13 Die tı bie wo Nımuɔ kaatı ma, dama die tı ka muɔɔına dı mıraha, ama Masia gbaɔ gbaɔ die tuo tı kuɔ a kpi, ta bie wo kaatıka ma ta vuari tı a nyıɔ ka ma, dama dı maagıya Nımuɔ gbaɔku ma dı, “Vuodieke nıɔ mana ba taan wa guon Nımuɔ kaatı bie ɔ ma.”

14 Nımuɔ die yaala ɔ daagı Yisa Masia ma ta vaa vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisi dıaɔ ye wɔvuɔɔ dieke Nımuɔ dı yına Abarahami nuon dı ɔ nan yi wa; dı tı yi yada, ta tuo Halıkasıka dieke Nımuɔ die yına nuon dı ɔ nan yi tı wa.

Mıraha aɔaɔ nuari wıa

15 N nıballı, nı vaa n nagı vuota aɔaɔ ɔ chanchaalıɔ berıɔ a magıı aɔ nı muɔɔı sımma wudieke n balala chıaɔ: dı yi vuosi bale dı saagı

dı ba yi wıııı, ta maagı ba saara, ba wınyı kaan bıagı a zeti yaa a chusı sanıku halı bıta gban.

¹⁶ Nımuı die dı yına Abarahami anan ı haagıı ı nıarı, die ı ka baarı dı, “Fı haagıı”, ama die ı baarı dı, “Fı haagıı” vuobalımuı, vuodieke dı yine Masia wa.

¹⁷ Wudieke n balala wa yiwo naa, Nımuı die zıen wo nıan anan Abarahami ta die baarı dı ı nan yi wudieke ı yına nıan dı ı nan yiwo; ta mıı dieke dı kenne ka kınan chaan bına kobıı-nıısa anan banıı-taa wa kaan bıagı a chıııı wudieke Nımuı dı zıene nıarı ta yı nıan dı ı nan yiwo.

¹⁸ Dama dıı yi Mosisi mıraha dıııı wıa Nımuı dı yı vuosi ı piini, die nıı dı dagıya dı ı tıı kaan yı vuon ı piini ı nıarı wıa; ama ı nıarı wıa die ı yı Abarahami ı piinike.

¹⁹ Ta bıa wıa Nımuı die dı yı ba mıraha? Tıntımbıatı wıa Nımuı die dı yı vuota mıraha a gıtı ı nıarı ma, ta die yaala mıraha pıgıı ba dee a ga tıgı sanııa dieke Abarahami haagıı vuodieke wıııı Nımuı die dı yı nıan a yı wa dı ı nan ken wo ken. Malakasi die nagına mıraha a yı vuota nuusi me ta Mosisi die dı yı ka naazıa.

²⁰ Ama Nımuı gban gban die yına Abarahami nıarı, daa naazıa die yına wa.

Mıraha tııııa

²¹ Naa dagıya dı mıraha waga mıı anan Nımuı nıa? Aayı, dı ka daga dene; ama dıı yı Nımuı die dı yı mıı dieke dı baan bıagı a yı vuota mıııııı, ı tıı nan baarı dı vuosi yiwo vuovıına ı jııı mıraha dıııı wıa.

22 Dı maagıya Nımuŋ gbaŋku ma dı vuonı mana dıntaka gie me bie wo bıaŋ dansarıka ma mıŋ, ama sie dieke nyına ma vuonı dı baan daagı a tuo Nımuŋ nıarı yiwo ı yi Yisa Masia yada.

23 Mıraha die dı pıgılı tı sıba tı bie wo dansarıka ma a ga tıgı saŋŋa dieke Nımuŋ dı yuori yada yiile wıa a dagı tı.

24 Die wıa, mıraha die sıı sıba tı Yıomıtıeŋ ta die pıgılı tı dee a ga tıgı saŋŋa dieke Masia die dı kenne keŋ, dı tı yi wo yada aŋ Nımuŋ vaa tı yi vuovına ı jıgıŋ.

25 Ama lele nıŋ tı yi Masia yada mıŋ; die wıa mıraha ka bı yi tı Yıomıtıeŋ.

26 Nı yıne Masia yada wa vana nı mana dı bıruŋ Nımuŋ ballı.

27 Nıruŋ vuodiekemba die ba sına nı Nımuŋ nyaabu Masia saan ma wa, nıruŋ nı tuone ı gbaŋ gbaŋ berıŋ.

28 Die wıa, puole bı wori vuodiekemba dı yıne Juu vuosi aŋaŋ vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi mı, ka bı wori vuodiekemba dı yıne yıŋıı sı aŋaŋ vuodiekemba dı sına ba gbaŋ ma, ka bı wori hııŋ aŋaŋ dembısi sınsıŋ, nı benne Yisa Masia jıgıŋ naa wıa yıne nı mana vuobalımuŋ.

29 Dıı yi nı yi Masia sıtı, die nıŋ nı yiwo Abarahamı haagıı, ta nı nan keŋ tuo piini dieke Nımuŋ die dı yına wa nıaŋ dı ı nan yı wa wa.

4

1 N bı bala nı mıŋ dı bıadem bıŋ dieke dı bala ı keŋ dıı ı hııŋ faarı wa, saŋŋa dieke ı yene yi bıanyaalıŋ ba ŋaan pıgılı wa mıŋ sıba yıomı.

² Saŋŋa dieke ɔ yene yi ɔbanyaalka, vuosi batan ŋaan wube wo ta daansa ɔ nyinti dee a ga tɔgi saŋŋa dieke ɔ chɔɔŋ wa dɪ ziene wo.

³ Die gban gban dɪ su aŋan tɪ, saŋŋa dieke tɪ kana ka sɪba Masia wa, die tɪ su sɪba ɔbanyaalɪsɪ, ta dɔnɪaka gie haalɪŋ haɣɪrɪŋ die pɔgɪna tɪ.

⁴ Ama saŋka die Ŋmɪŋ dɪ ziene dɪ kenne tɔgi, Ŋmɪŋ die tɔŋ wa ɔ gban gban ɔ Bɔadembɪŋ tɪŋgbaŋka gie me, ta hɔgɔ dɪ mɪrɪ wa, ta ɔ bie Juu vuosi mɪraha ma,

⁵ dɪ ɔ gbatɪ vuodiekemba dɪ benne mɪraha haɣɪrɪŋ ma, amɔ tɪ birɪŋ Ŋmɪŋ ballɪ wusie.

⁶ Tɪ yine ɔ ballɪ wɪa ɔ tɔŋ ɔ Bɔadembike Halɪkasɪka ɔ bie tɪ sɔgɪtɪ ma aŋ tɪ wasa wa dɪ “N Chɔa.”

⁷ Die wɪa, ka bɪ yi yɔmɔ, ama yiwo Ŋmɪŋ ɔba, fɔ yine ɔ ɔba wa wɪa ɔ nan yi fɔ jadieke mana ɔ yallɪnana a yɪa ɔ ballɪ.

Pɔɔli бага die dɪ benne Galasia vuosi ma dene

⁸ Saŋŋa dieke dɪ tɪanna wa die nɪ ka sɪba Ŋmɪŋ, saŋka mi die nɪ yiwo yɔŋɪsɪ a yi jadieke dɪ senne ka yi Nabidie Ŋmɪŋ.

⁹ Ama lele nɪŋ, nɪ wa sɪba Ŋmɪŋ yaa nɪ vaa n balɪ dɪ Ŋmɪŋ sɪba nɪ mɪŋ, dɪ wa yiwo lalɪa nɪ bɪ yaala nɪ yɪŋŋɪ a dɪ dɔnɪaka gie haalɪtɪ wabɪtɪ dɪ pɔgɪna tɪŋgbaŋka gie? Bɪa yine nɪ bɪ yaala nɪ birɪŋ ba yɔŋɪsɪ?

¹⁰ Nɪ faasɪna vaa nɪ бага dɪ bie wo daraa atan aŋan chɪtɪ atan aŋan saŋŋa atan aŋan bɪna atan ma pam,

11 ta die dı yi ηmaamıy dı yigi mıy yaa gamma nı ma dı wudieke mana n yine a yi nı wa yiwo yarı.

12 N nımbalı, n jıssa nı, nı sımma sıba mıny, dama n gbaı n sı sıba nıny mıny. Nı ka yi wıny a chıssı mıny.

13 Nı tınsı saııa dieke n wolinne a mıssı wıvıvınaaha a yi nı wa; die n yıagına wıa mıny ye sien a wolinı mıssı wıvıvınaaha a yi nı wa.

14 Ama aııa n yıagıssı die dı faasına a yi mıgısın a yi nı mana yarı, die nı ka daansı mıny yarı ta zeti mıny, ama ta die tuo mıny sıba nı tınna baa nı tuo Nıny malaka dene, ta bı tuo mıny sıba nı tınna baa nı tuo Yısa Masia dene wo.

15 Ta die nı sıgıtı die dı fıalı pam, bıa wana yi? N nan bıagı a balı dı saıka mı die nı tıny nan bıagı a vıarı nı nine a yi mıny nı tıny nan yi die.

16 Lele n wa yiwo nı dataanı die n bala nı wusieke wıa?

17 Vuosi mı mıa mıny aııa nınyına amı nı nan yınyı a dı ba, ama ba wo sınyanyile vına. Wudieke ba yaalınana yiwo dı ba puo mıny aııa nı amı nı nan yi nınyına a dı ba.

18 Dı vına mıny dı fı dıa vıny aııa nınyına dı yi wudieke vı dagınana wa dı vına. Nı yime naa saııa mana daa mıny keıy bıe nı jıgıny nyına ma.

19 N ballı choti, dı bı yıagı mıny bıbra nı wıa sıba hıgıssı dı ıaana baa vı mıny ta dı yıagı wa dene wo. N nan dı bıe kanıny yıagıssı ma a ga tıgı saııa dieke nı berıny dı baıny nıası Masia berıny.

20 Dı tıny nan yi mıny nansıny pam mıny tıny bıe

nı jigin lele gie, amv n nan bıagı tarıgı n balıj anaj nı dama dı mugisi mıj mıj pam nı wıa.

Sara anaj Haga mągısın wıa

²¹ Nınıj vuodiekemba dı yaala mıraha pıgılı nı wa, nı ka wıj wudieke mıraha dı dagına wa?

²² Dı maagıya mıj dı Abarahamı die yaa wa ballıdembisi bale; ta wınyı nıj dı yi yımı ta wınyı wa dıaj nıj dı ka yi yımı.

²³ Yımı wa die mırı v bıa dembike sıba ba ıaana a mırı vuota dene wo, ama hıgı dieke dı kana ka yi yımı wa die dı mırı v bıa dembike sıba Nıııj die dı yına nıaj dene wo.

²⁴ Hıgıba bale wo gie mana zie wo Nıııj nıazielikın ale wo nagısı ma mıj. Yımı wa saaj die yiwo Haga, ta v die zie nıa dieke Nıııj die dı yına Sayına Kunkogiri me wo ta die mırı v bıa v yıjısı ma wa.

²⁵ Haga zie a yi wa Sayına Kunkogiri dı benne Arabia tıgban ma wa, ta sı sıba tıgıkrıka gie Jerusalemi wo, ta wıııj anaj v ballı yiwo yıjısı.

²⁶ Ta arızanna Jerusalemi dı sı-v-gban, wıııj v yine tı nıj.

²⁷ Dama dı maagıya Nıııj gbıkv sıj dı; “Fıııj hıgıpıııj, yallıma sıgıfıalıj!

Fıııj vuodieke dı yene ka sıba maarıj yıagıj dı sına dene, çıama sıgıfıalıj yıla

Dama hıgı dieke ba zetıne wo nan keıj yaa ballı pam

a tıaj hıgı dieke dı benne anaj v çıııv wa.”

28 Tɔ, n nɔmballɪ, nɔnɔŋ nɪ wana yi Nɔmɔŋ nɔbaŋ ballɪ, sɪba Aziki die dɪ yine dene wo.

29 Die saŋka mi die bɔa dieke ba mɔrɪna wa sɪba ba mɔrɪna vuota dene wo die dɪ mugise vuodieke ba mɔrɪna wa aŋaŋ Nɔmɔŋ Halikasɪka hagɪrɪbɔ, die dɪ sɪ lele gbaŋ.

30 Ama laha ba maagi Nɔmɔŋ gbaŋku sɔŋ? Dɪ maagiya mɔŋ dɪ, “Yagi hɔgɔ yɔmɔ wa aŋaŋ ɔ bɔadembike a taan, dama hɔgɔ yɔmɔ bɔadembike kaan gɔtɪ dɪi ɔ chɔɔŋ wa faari aŋaŋ hɔgɔ dieke dɪ kana ka yi yɔmɔ wa bɔa wa.”

31 Die wɪa n nɔmballɪ, tɪnɔŋ tɪ ka yi hɔgɔ yɔmɔ wa ballɪ, ama tɪ yiwo hɔgɔ dieke dɪ kana ka yi yɔmɔ wa ballɪ.

5

Yaa gamma sɪ-n-gbaŋ pɔgɪlɪŋ wɪa

1 Yisa Masia wɔŋ gbatɪ tɪ a taan mɔŋ, ta tɪ beri tɪ dɔŋŋɔ. Die wɪa, nɪ zie keŋ keŋ ta da vaa jaan bɔbɔ nɪ bɪbra aŋ nɪ bɪrɪŋ ka yɔŋɪsɪ bɪbra.

2 Nɪ wɔmma, manɔŋ Pɔɔli balala nɪ naa, dɪ dɪ yi nɪ saagi a dɪ kɔla gobɪŋ mɪraha, die nɔnɔŋ dɪ dagɪya dɪ Masia wo nyɔari a yɪ nɪ.

3 N bɪ bala nɪ bɪbra, vuodieke dɪ dɪna kɔla gobɪŋ mɪraha, dɪ yiwo talasɪ dɪ ɔ dɪa mɪraha mana mana.

4 Nɔnɔŋ vuodiekemba dɪ kpaŋŋɔnana nɪ gbaŋ dɪ Nɔmɔŋ vaa nɪ yi vuovɪna ɔ jigɪŋ mɪraha dɪusɪŋ wɪa, nɪ wɔŋ puo wo nɪ gbaŋ a nyɪŋ Masia ma, ta bɪ vɔari nɪ gbaŋ a nyɪŋ Nɔmɔŋ zɔɔlɪnchɪgɪla ma.

5 Tɪnɔŋ nɔŋ Nɔmɔŋ Halikasɪka yɪ tɪ wa tama dɪ Nɔmɔŋ nan vaa tɪ yi vuovɪna ɔ jigɪŋ tɪ yine Masia yada wa wɪa.

⁶ Dama du yi ti taası aňaň Yisa Masia, ti gobi ti kola yaa ti ka gobiye, di ka yi talası. Du yi ti yi Masia yada ta ka vaa ti cho taň, kanıj ka yine nuňmına.

⁷ Die ni kpaňña ni gbaň mıj, mıña wana yi ta ni zeti wusieke? Laha u tien di halıj ni?

⁸ Da Nmıj vuodieke di wana ni wa tınna dene.

⁹ Sıba ba bala di, “Dabotı bita vasınana paanu zıj mana di yire.”

¹⁰ Ama n ye yaa tama ni ma. Ti taasına aňaň ti Yomıtien wo vaa maň yaa wa tama di ni kaan daagı sie gaan, ta bı yaa tama di vuon nuňj mana di mugisinene ni wo, Nmıj nan datı u tıbj.

¹¹ N nıballı, du yi maň ye mısıla di vuosi gobi ba kola gbaň, bıa wıa ba mugise mıj? Du yi wusie di n mısıla kola gobıj wıa, die nuj n mısıku yaa gamma dagarıku ma dene wo, kaan di yaa mugısıj keň.

¹² Di tıj nan yi mıj nansıj du yi vuodiekemba di chorınana ni wa jaa ba gbaň gutı kola gobıj me.

¹³ N nıballı, nuňj nuj Nmıj wana ni mıj di ni bemme ni dıňu, ama ni daa vaa ni dıňu beriku gie vaa ni nyıgbanıj lıla nyanhına ni. Ama ni nagı choti a sunhıme taň.

¹⁴ Dama mıraha mana kalı wa mırbalı mıj ma di, “Chome fı chanchaan sıba fı chone fı gbaň dene.”

¹⁵ Ama du yi ni yie taň danña ta chısa taň sıba haagıj nyınıati, die nuj di sımma di ni nan chısa taň.

Nmıj Halıkasıka aňaň vuota berıj wıa

16 N bala ni muŋ, di ni vaa Halikasika pogu ni, ta da vaa ni lola vaa ni yime vuota choti.

17 Dama vuota nyungbanuŋ choti anan Nmun Halikasika choti ka dia tan. Halikasika anan vuota nyungbanuŋ yiwo dataasi, ta naa dagiya di ni kaan biagi yi wudieke ni yaalala.

18 Du yi Halikasika di daguna ni sien, die nun ni bi wo miraha sun.

19 Wudieke vuota nyungbanuŋ di yinene yiwo daakpana anan hogokpana tuma, anan digintu tuma yiri yiri, anan lolibiatu,

20 anan bugile jamun anan yun. Vuosi buruma dataasi anan tan ta waga, ta yaa sugiban anan tan ta ja sunyuruŋ anan tan, anan haliban, ta puo ta luge tan,

21 ta bi yaa sugiban, ta nyuo daan a buge, ta yie wia yori yori, ta yie wudiekemba di niasina naa a guti. N kpaama ni muŋ siba n wone a kpaan ni dene wo, di vuodiekemba di yinene waha gie wo kaan won juu Nmun naari ma.

22 Ama Nmun Halikasika vasa vuon di yaa choti anan sugifalun anan sugidbagun anan suguru, anan burichini ta tuma vunun, ta yi wusietien,

23 ta sunu u gban tungban, ta biagi yige u gban. Mira wori a bala di vuon da yie naa.

24 Ta vuodiekemba di yine Yisa Masia sutu wa nun won kub ba vuota berin anan ka lolibiatu mana muŋ.

25 Halikasika yi ti wa miivoli ta ti mu ti dia wa.

26 Du ka mu di ti yalluma kalinbaani yaa a yime vuosi juma sunyuruŋ, yaa a yaa wa sugiban

añañ tañ.

6

Chime tañ chiidõnsa wia

¹ N nĩballĩ, dũ yi nĩ wõnyĩ dũ yi biñ, nũnũ vuodiekeba dũ bemme añañ Nĩmũ Halĩkasĩka mũ nĩ sunĩji wo sõmm añ Ƴ yĩñji sieku me. Ama nĩ sunĩma amũ nĩ gbañ nĩ kaañ juu kanũñ biabũ mi.

² Nĩ sunĩjime a chime tañ chiidõnsa, nĩ yie naa nĩ nan dũ dũ Masia mũĩka.

³ Dũ yi vuon dũ yile dũ Ƴ yiwo vuon ama ta ka yi vuon die nũñ Ƴ gaama Ƴ gbañ.

⁴ Dũ vũna dũ vuon mana magĩsĩ Ƴ gbañ gbañ Ƴ berĩñ, ta Ƴ wa yallũma sũgĩfialũñ yaa gamma Ƴ tũnvũna ma, ta daa nagi Ƴ gbañ a magĩsũma añañ vuogaañ tũũma.

⁵ Dama dũ yiwo talasĩ dũ vuon mana chii Ƴ gbañ gbañ chiiti.

⁶ Vuodieke ba dagũna wa Yisa Masia wõvũnaha mũ Ƴ tia nyũnvũna mana Ƴ yallũ añañ Ƴ dũdagũrũ.

⁷ Nĩ da gaama nĩ gbañ; vuon kaañ biagi gaañ Nĩmũ; vuota gobe jadieke Ƴ burũna wa mũñ.

⁸ Vuodieke dũ burũna dũ Ƴ fialũ Ƴ nyũngbanũñ choti, Ƴ nan keñ gobi kũñ Ƴ nyũngbanũñ lĩlĩbiati ma wia; ama vuodieke nũñ dũ burũna dũ Ƴ fialũ Nĩmũ Halĩkasĩka, nan keñ gobi miivoli dieke dũ wone kpatĩ Nĩmũ Halĩkasĩka wia.

⁹ Die wia, nĩ daa vaa tĩ gbalĩgi añañ vũnũñ yĩile, dama dũ yi tĩ ka vaa vũnũñ yĩile, tĩ nan keñ ye ka nyũari sañña dieke dũ mũna.

¹⁰ Die wia, dı yi ti ye sien, ti yime wudieke dı vuuna a yıma vuonj mana; a tıanj a mana ti yime a yıma vuodiekemba dı yine ti numballı ti mana dı yine Yısa Masia yadaka wia.

Kpatıj kpaamıj anaj waasıj

¹¹ Lele, nı ye n maagına anaj maagıkpuıma dene anaj n gbanj gbanj n nuıj.

¹² Vuodiekemba dı yaala ba vaa Juu vuosi sıj fıalı wa, banıj ba mugisine nı dı nı gobi nı kɔla, amı Juu vuosisi kaanj mugisi be Masia dagarıkı ma wia.

¹³ Vuodiekemba dı gobinene ba kɔlaha gbanj ka dıa Mosisi mıraha, ama ba yaala nı gobi wo nı kɔla amı ba nan bıagı kuuli nı kɔlaha gobıj wia.

¹⁴ Manıj nıj n nan kuuli yaa gamma ti Yɔmıtıej Yısa Masia dagarıkı ma nyına ma, dama ı dagarıkı wia manj kısı tıngbanjka gie wia n nyıngbanıj ma, ta tıngbanjka gie wia dı bı wo hagarıj n nyıngbanıj ma.

¹⁵ Puole wori yaa gamma vuodieke dı gobine ı kɔlı anaj vuodieke dı kana ka gobi ı kɔlı. Wudieke dı yine nıjııına yine berıhaalı dieke Nııııj dı yi ti wa mıj.

¹⁶ Sıgıfıalıj anaj zɔɔlıııchıgıla bemme vuodiekemba die dına dagıkı gie ma, banıj ba yine Nııııj vuosi.

¹⁷ Ka kpatıj, nı sııııma dı vuonj bı yi mıj wumugısıkıj, dama n wɔıj yaa wa kɔjagılagııı a dagı dı n yıwo Yısa Masia yɔııı.

¹⁸ N numballı, ti Yɔmıtıej Yısa Masia sıııııjı nı mana. Wusie.

Konni
Konni NT (Ghana)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Konni

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 7 May 2025

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57